

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
042/20	Landbruk, samferdsel, natur og miljø	02.09.2020

Forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde

Landbruk, samferdsel, natur og miljø- 042/20:

Vedtak:

1. Forslag til forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde legges ut på høring med høringsfrist 09.10.2020, jf. forvaltningsloven § 37. Forskriften trer i kraft etter vedtakelse i kommunestyret høsten 2020. Fra samme tidspunkt oppheves følgende forskrift:

Forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde, Moss kommune, Østfold, FOR-1994-05-25-462

2. Følgende endringer gjøres i forhold til gjeldende forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde:

§ 1 bokstav e bortfaller.

Følgende § legges til:

Telting er tillatt i landskapsvernområdet og i Rødsåsen naturreservat. Teltets størrelse må ikke overstige 10 m². Ved bruk av flere telt må det samlede overdekte arealet ikke overstige 20 m². Grupper eller arrangement som ønsker å telte må søke kommunen om tillatelse.

§ 2 endres til:

Sykling, inkludert elsykling, er tillatt på turveger som er merket «gang-/sykkelveg». På turveger merket «gangveg» og på stitråkk er sykling forbudt. All sykling skal skje på de gåendes premisser. Med elektriske sykler menes sykler som er utstyrt med elektrisk hjelpemotor med maksimal nominell effekt på høyst 0,25 kW som reduseres gradvis ved økende hastighet og opphører ved 25 km/t eller tidligere hvis syklisten slutter å trå.

Høringsfristen settes til 15.10.2020.

Det skal formuleres tydelige retningslinjer for skånsom ferdsel i verneområdet som publiseres på skilt og i andre aktuelle kanaler.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Forslag til forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde legges ut på høring med høringsfrist 09.10.2020, jf. forvaltningsloven § 37. Forskriften trer i kraft etter vedtakelse i kommunestyret høsten 2020. Fra samme tidspunkt oppheves følgende forskrift:

- Forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde, Moss kommune, Østfold, FOR-1994-05-25-462

2. Følgende endringer gjøres i forhold til gjeldende forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde:

§ 1 bokstav e bortfaller.

Følgende § legges til:

Telting er tillatt i landskapsvernområdet og i Rødsåsen naturreservat. Teltets størrelse må ikke overstige 10 m². Ved bruk av flere telt må det samlede overdekte arealet ikke overstige 20 m². Grupper eller arrangement som ønsker å telte må søke kommunen om tillatelse.

§ 2 endres til:

Sykling, inkludert elsykling, er tillatt på turveger som er merket «gang-/sykkelveg». På turveger merket «gangveg» og på stitråkk er sykling forbudt. All sykling skal skje på de gåendes premisser. Med elektriske sykler menes sykler som er utstyrt med elektrisk hjelpemotor med maksimal nominell effekt på høyst 0,25 kW som reduseres gradvis ved økende hastighet og opphører ved 25 km/t eller tidligere hvis syklisten slutter å trå.

Bakgrunn for saken:

På bakgrunn av at de lokale forskriftene skal vedtas på nytt i nye Moss kommune har gjeldene forskrift vært oppe til behandling i tilsynsutvalget for Søndre Jeløy landskapsvernområde. Det ble særlig diskutert punktene som omhandler telting og elsykling. Disse aktivitetene blir regulert av forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde. I henhold til § 1 første ledd bokstav e i gjeldende forskrift er telting ikke tillatt i hverken landskapsvernområdet eller i Rødsåsen naturreservat (det er tillatt å overnatte i hengekøye.) Det har kommet innspill om at flere områder i Moss kommune oppleves som utilgjengelige dersom man ønsker å slå opp telt.

Redegjørelse for saken:

Rådmannen ønsker at Moss kommune skal være en kommune der innbyggere og tilreisende føler seg velkomne til å utøve friluftsliv. Allemannsretten er grunnlaget for friluftslivet i Norge, og den er nedfelt i lov om friluftslivet (friluftsloven). Alle har lov til å være i naturen, enten det er på stranda, i skogen eller på fjellet. Den gir rett til fri ferdsel til fots og på ski, samt opphold som telting, bading og rasting i utmark. Om det i stor grad vedtas lokale forskrifter som regulerer og innskrenker friluftsliv, kan det bli krevende å holde seg orientert om hvilke aktiviteter som kan utøves de enkelte steder. Dette kan oppleves som en barriere for å drive friluftsliv. Fastsettelse og håndheving av lokale forskrifter kan også være en ressurskrevende oppgave for kommunen.

Telting er en aktivitet som mange setter pris på, og som i tillegg har positive effekter på folkehelsen. Telting skal kunne utøves i tråd med friluftslovens bestemmelser for telting i utmark jf. § 9. Det innebærer at du kan telte fritt i utmark i to døgn uten grunneiers samtykke, så lenge teltet er plassert minst 150 meter fra bebodd hus eller hytte. "Telting forbudt" i utmark innskrenker allemannsretten og innebærer et tap for friluftslivet. Det fører

til at det enkle friluftslivet begynner å bli komplisert, og kommunen for jevnlig henvendelser fra befolkningen med spørsmål om hvor de kan telte.

Elsykler er en assistert form for sykling som stadig blir mer populært. De åpner mulighetene for lengre sykkelture, og i tillegg får man den hjelpen som trengs i tunge oppoverbakker. Dette fører til at flere velger sykkel istedenfor bil. For mange med funksjonsnedsettelse er elsykkelen en flott mulighet til å oppleve naturen. I utgangspunktet kan elsykkel brukes i utmark på linje med vanlig sykkel, men bruk av elsykkel inngår ikke i allemannsretten. Derfor kan kommunene bestemme om det er lov å bruke elsykkel i enkelte områder.

Intern og ekstern medvirkning:

Revidering av forskriften har vært oppe til diskusjon i tilsynsutvalget for Søndre Jeløy landskapsvernområde. Det var en god dialog rundt den lokale forskriften, og særlig temaene telting og elsykkel ble diskutert inngående. Det var delte meninger i tilsynsutvalget om telting skulle tillates som beskrevet i friluftsløva.

Vurderinger:

Verneformålet – bruk og vern

Søndre Jeløy tilbyr rike muligheter for et variert friluftsliv i kort avstand fra Moss byområde, og både lokalbefolkningen og tilreisende benytter seg av området. Et sammenhengende turområde med store opplevelsverdier gjør dette til et av de mest populære friluftsområdene i regionen. Det finnes et omfattende nettverk av merkede og umerkede stier, særlig i Albyskogen. Stiene varierer fra godt opparbeidede sykkel- og trilleveier til enkle stitråkk. Det er også offentlige toaletter på Albystranda og Bredebukt, men disse har behov for oppgradering. Området har en lang, variert og tilnærmet ubebygd strandlinje med klipper, rullestein og sandstrender. Den lange strandlinjen gir gode muligheter for bading, fiske, vindsurfing m.m

Søndre Jeløy landskapsvernområde ble opprettet i 1983 med hjemmel i naturvernloven med formål om å bevare det egenartede natur- og kulturlandskap på Søndre Jeløy med geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske elementer som bidrar til å gi området dets særpreg (jf. § 1 i verneforskriften). I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Telt anses som en midlertidig konstruksjon, og er et tiltak som reguleres etter friluftsløven.

Å balansere muligheten for bruk, forstått som friluftsliv, naturopplevelser og verdiskaping, parallelt med sikring av biologiske verneverdier er viktig for å sikre allemannsretten. Rådmannen viser til blant annet Utladalen landskapsvernområde, Yngsdalen naturreservat og Luster Allmenning naturreservat. I disse verneområdene er ikke vernet til hinder for å utøve friluftsliv, og det er tillatt for privatpersoner å sette opp telt i tråd med friluftsløven.

Jf. § 3 første ledd nummer 6 er all vegetasjon i strandsonen og den innenforliggende verneskogen fredet mot ødeleggelse ut over det som følger av lovlig ferdsel. Dersom telting tillates som lovlig ferdsel er det viktig at det opplyses godt om at det ikke er lov til å telte i mer enn to døgn, spesielt på populære plasser. Dette vil kunne være med på å redusere markslitasje under og rundt teltene. Å innføre en maksstørrelse på teltet vil også være fordelaktig.

Rådmannen viser til eksempel fra Langøyene friluftsområde hvor det kun er lov å bruke mindre, bærbare telt. Det vil si turtelt som er vanlig å bruke utenom campingplasser. Rådmannen foreslår en maksstørrelse på 10 m², en størrelse som passer for omtrent 4 personer. Ved bruk av flere telt må det samlede overdekte arealet ikke overstige 20 m², dersom man har høyere areal enn 20 m² anses det som en gruppe. Grupper eller arrangement som ønsker å telte må søke kommunen om tillatelse. På den måten unngår

man at det dannes større teltleire som sliter på vegetasjonen.

Ferdselskultur

Organisert ferdsel er i utgangspunktet en allemannsrett, men når mange ferdes sammen øker faren for at det kan oppstå ulempe for grunneieren og skade på naturen. Hver enkelt, og gruppen som helhet må derfor være aktsomme. Friluftsloven § 11 gir en generell plikt til å opptre varsomt og hensynsfullt for å ikke volde skade eller ulempe for grunneier, bruker eller andre, eller påføre miljøet skade. Bestemmelsen omtales gjerne som en «allemannsplikt». De fleste konfliktene i dagens friluftsliv vil kunne løses dersom aktsomhetsplikten i friluftsloven § 11 etterleves. Om ferdselskultur sier friluftsloven at enhver som ferdes eller oppholder seg på annen manns grunn eller på sjøen utenfor skal:

- opptre hensynsfullt og varsomt for ikke å volde skade eller ulempe for eier, bruker eller andre.
- ikke påføre miljøet skade.
- ikke etterlate seg stedet i en tilstand som kan virke skjemmende eller føre til skade eller ulempe for noen (sporløs ferdsel).

Prøveperiode

Det er aktuelt å vurdere om dette skal innføres som en prøveperiode på 2 år. Når prøveperioden er over kan det gjøres en helhetlig vurdering av tilbakemeldinger og eventuell slitasje som måtte oppstå på naturverdiene.

Relevante bærekraftsmål

Å tillate telting i Søndre Jeløy landskapsvernområde og Rødsåsen naturreservat er i tråd med kommuneplanen. Kommuneplanens samfunnsdel fokuserer på tre innsatsområder; levkår og folkehelse, klima og miljø, og verdiskapning og kompetanse, som utgjør elementene i bærekraftstrekanten. Utøvelse av friluftsliv ligger under innsatsområdet levkår og folkehelse, som igjen er knyttet til FNs bærekraftsmål nr. 3: God helse og livskvalitet. Friluftslivets bidrag er også knyttet til bærekraftsmålene om mindre ulikhet, stopp av klimaendringene, samt bærekraftige byer og samfunn. Friluftslivet gir vesentlige bidrag til bærekraftsmålet om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. Bidraget er hovedsakelig knyttet til opplevelsen av natur, av stillhet og ro, til fysisk aktivitet, mestring og sosialt samvær, og har en positiv effekt på fysisk og psykisk helse. Studier viser at opphold og aktivitet i naturen gir stressreduksjon, færre bekymringer, mindre angst og depresjon og bedre selvpålevd helse. Friluftsliv vil kunne ha en stor positiv innvirkning på folkehelsen, spesielt nå i en tid hvor mange føler seg isolerte, ensomme og preget av stress. Moss kommune skal derfor sikre friluftsområder og videreutvikle en sammenhengende allment tilgjengelig blågrønn struktur, og knytte byen bedre til sjøen.

Økonomiske konsekvenser for årsbudsjett og handlingsplan:

Det vil ikke være noen direkte økonomiske konsekvenser for årsbudsjett og handlingsplan. På sikt vil det kunne bli aktuelt å oppgradere eksisterende toalettfasiliteter, samt vurdere om det må settes opp nye toaletter. Dette vil det bli søkt om tilskudd og spillemidler til.

Oppsummering/konklusjon:

Rådmannen anser det som tilrådelig å tillate telting i tråd med friluftslovens bestemmelser i Søndre Jeløy landskapsvernområde og Rødsåsen naturreservat. Rådmannen foreslår følgende endringer av forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde:

§ 1 bokstav e bortfaller.

Følgende § legges til:

Telting er tillatt i landskapsvernområdet og i Rødsåsen naturreservat. Teltets størrelse må ikke overstige 10 m². Ved bruk av flere telt må det samlede overdekte arealet ikke overstige 20 m². Grupper eller arrangement som ønsker å telte må søke kommunen om tillatelse.

Rådmannen foreslår også følgende endring i § 2:

Sykling, inkludert elsykling, er tillatt på turveger som er merket «gang-/sykkelveg». På turveger merket «gangveg» og på stitråkk er sykling forbudt. All sykling skal skje på de gåendes premisser. Med elektriske sykler menes sykler som er utstyrt med elektrisk hjelpemotor med maksimal nominell effekt på høyst 0,25 kW som reduseres gradvis ved økende hastighet og opphører ved 25 km/t eller tidligere hvis syklisten slutter å trå.

Landbruk, samferdsel, natur og miljø 02.09.2020:

Behandling:

Forlenget høringsfrist og presisering av nødvendige hensyn til økt ferdsel, fra Benedicte Lund (MDG) fremmet av Benedicte Lund, Miljøpartiet De Grønne

Høringsfristen settes til 15.10.2020.

Det skal formuleres tydelige retningslinjer for skånsom ferdsel i verneområdet som publiseres på skilt og i andre aktuelle kanaler.

Votering:

Rådmannens forslag til vedtak med tilleggsforslag fremmet av leder Benedicte Lund (MDG) ble enstemmig vedtatt.

Landbruk, samferdsel, natur og miljø- 042/20:

Vedtak:

1. Forslag til forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde legges ut på høring med høringsfrist 09.10.2020, jf. forvaltningsloven § 37. Forskriften trer i kraft etter vedtakelse i kommunestyret høsten 2020. Fra samme tidspunkt oppheves følgende forskrift:

Forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde, Moss kommune, Østfold, FOR-1994-05-25-462

2. Følgende endringer gjøres i forhold til gjeldende forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde:

§ 1 bokstav e bortfaller.

Følgende § legges til:

Telting er tillatt i landskapsvernområdet og i Rødsåsen naturreservat. Teltets størrelse må ikke overstige 10 m². Ved bruk av flere telt må det samlede overdekte arealet ikke overstige 20 m². Grupper eller arrangement som ønsker å telte må søke kommunen om tillatelse.

§ 2 endres til:

Sykling, inkludert elsykling, er tillatt på turveger som er merket «gang-/sykkelveg». På turveger merket «gangveg» og på stitråkk er sykling forbudt. All sykling skal skje på de gåendes premisser. Med elektriske sykler menes sykler som er utstyrt med elektrisk hjelpemotor med maksimal nominell effekt på høyst 0,25 kW som reduseres gradvis ved økende hastighet og opphører ved 25 km/t eller tidligere hvis syklisten slutter å trå.

Høringsfristen settes til 15.10.2020.

Det skal formuleres tydelige retningslinjer for skånsom ferdsel i verneområdet som publiseres på skilt og i andre aktuelle kanaler.

Torunn Årset
Kommunalsjef plan, miljø og teknikk
Moss 13.08.2020

Vedlegg i saken:

20.08.2020	Forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde
20.08.2020	Forskrift om vern for Søndre Jeløy landskapsvernområde
20.08.2020	Lov om friluftslivet (friluftsløven)
20.08.2020	Forslag til forskrift om ferdselsregler for Søndre Jeløy landskapsvernområde_nye Moss